

2022-2023 ուս. տարի

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

VII դասարան

34 դասաժամ

Դասավանդող ուսուցիչ՝ Կ. Ադամյան

2022-2023 ուս. տարի

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

VII դասարան

34 դասաժամ

Դասավանդող ուսուցիչ՝ Կ. Ադամյան

7-րդ դասարան

Աշխարհագրություն

Գրքի հեղինակներ՝ Ռ. Մարգարյան, Մ. Մանասյան, Գ. Հովհաննիսյան, Ա. Հովսեփյան

Շաբաթական 1 ժամ

Ժամ	Կետ	Թեմա 1 Հասարակական(սոցիալ-տնտեսական) աշխարհագրության ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները և նշանակությունը
1	1	Հասարակական(սոցիալ-տնտեսական) աշխարհագրության ուսումնասիրման առարկան, խնդիրները և նշանակությունը
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none">Գաղափար կազմել, թե ինչու «աշխարհագրություն» միասնական գիտության շրջանակում ձևավորվեց նոր ենթաճյուղ՝ տնտեսականը:Գաղափար կազմել, թե ինչու «տնտեսական» աշխարհագրությունը վերանվանվեց «սոցիալ-տնտեսական» և «հասարակական» աշխարհագրություն:Գաղափար կազմել հասարակական աշխարհագրության կապը այլ գիտությունների հետ:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none">Կպատկերացնի հասարակական աշխարհագրության, նրա նպատակ-խնդիրների մասին:Կարողանա ուսումնասիրել և ճանաչել շրջակա միջավայրի ինքնազարգացման և ինքնակառավարման սահմանները:Կարողանա ուսումնասիրել և գնահատել բնակչության և տնտեսության տեղաբաշխումը:
		Թեմա 2 Աշխարհի քաղաքական բաժանում
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none">Գաղափար կազմել, թե ինչու է կատարվում աշխարհի տարածքային բաժանում:Գաղափար կազմել, թե ինչ է ինքնիշխան պետությունը:Գաղափար կազմել, թե ինչ կապ կա տարածքային և քաղաքական բաժանման միջև:Գաղափար կազմել, թե որոնք են աշխարհի քաղաքական բաժանման տարածքային միավորները:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none">Պատկերացնի պետության, նրա տարածքային և քաղաքական սահմանների, ինքնիշխան պետության մասին:Պատկերացնի, որ աշխարհի տարածքային բաժանումը միաժամանակն աշխարհի քաղաքական բաժանումն է:Պատկերացնի, որ աշխարհի տարածքային բաժանումը քաղաքական բաժանմանի մի մասն է:

1	2	Աշխարհի քաղաքական բաժանումը
1	3	Աշխարհի քաղաքական քարտեզը
1	4	Աշխարհի պետությունների խմբավորումը
		Թեմատիկ աշխատանք
		Թեմա 3 Աշխարհի բնակչություն
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ջարգացնել գիտելիքներն վերլուծական հմտություններ բնակչության վերաբերյալ կազմի, տեղաբաշխման և տարաբնակեցման տարբերությունների վերաբերյալ: • Ջարգացնել մարդկանց ազգային ու մշակութային առանձնահատկությունների վրա՝ աշխարհագրական գործոններով պայմանավորված սահմանափակումների ազդեցության վերաբերյալ պատշաճ վերաբերմունքն ավարձել:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Բնորոշել բնակչություն, բնական շարժընթաց, բնական մեխանիկական շարժ, վերաբաշխման տեղում, միգրացիա, ժողովրդագրական քաղաքականություն, բնակչության կազմ, տեղաբաշխում, տարաբնակեցում հասկացությունների էությունը: • Վերլուծել բնակչության վիճակագրությունների պատճառները: • Թվարկել բացատրել ճեղքային և մահացության վրա ազդող գործոնները, համեմատել բնակչության բնույթը տարբեր տարածաշրջաններում և երկրներում: • Ներկայացնել բնակչության վերաբաշխման տեղումները, համեմատել վերաբաշխման տարբեր տեղումներում եղող երկրները, բացատրել տարբերակել ժողովրդագրական քաղաքականության տեսակները ստվերաբաշխման տեղումների: • Բացատրել վերլուծել միգրացիաների էությունը, տեսակները, պատճառներն ու հետևանքները, գլխավոր տղությունները: • Ընկալել բացատրել բնակչության տեղաբաշխմանն իստության փոփոխություններն աշխարհում: • Ներկայացնել բնակչության կազմի տեսակները (սեռային, տարիքային, ռասայական, ազգային (էթնիկական), կրոնական, լեզվական) և վերլուծել դրանց աշխարհագրական առանձնահատկությունները: • Համեմատել բացատրել առևտրական կենտրոնները տարբեր պետությունների ստատիստիկայի նբուրգերի կառուցվածքը: • Քննարկել իր տասարդ ներացող բնակչությունում եղող երկրների հիմնական խնդիրները: • Համեմատել բնակչության գրավածության կառուցվածքը տարբեր տիպի երկրներում: • Բնորոշել աշխատանքային տեսուրսները ստորակական և քանակական ցուցանիշների: • Գնահատել աշխատանքային տեսուրսների դերը ժողովրդագրական գործընթացների կառավարման կարևորությունը: • Վերլուծել տարաբնակեցման (քաղաքային և գյուղական) աշխարհագրական պատկերն ու զարգացման միտումները: • Բացատրել քաղաքներում բնակչության կենտրոնացման գործընթացի արդիվիտումները: • Լուծել բնակչության աշխարհագրության վերաբերյալ մաթեմատիկական խնդիրներ:

		<ul style="list-style-type: none"> • Կառուցելի վերլուծել գրաֆիկներուդիագրամներ: • Ցուցանիշների հանդուրժողականությունը բնակչության առատաստան, ազգային (էթնիկական) և կրոնական տարբերություններին կատամբ:
1	5	Աշխարհի բնակչության թիվը և շարժը:
1	6	Բնակչության վերարտադրություն:
1	7	Աշխարհի բնակչության տեղաբաշխումը և միգրացիաները/գաղթեր/:
1	8	Բնակչության սեռատարիքային կազմ: Աշխատանքային ռեսուրսներ:
1	9	Բնակչության ռատայական, ազգային և կրոնական կազմը:
1	10	Տարաբնակեցում: Քաղաքային և գյուղական բնակավայրեր:
1	11	Գործնական աշխատանք
		Թեմա 4 Աշխարհի բնական պայմանները և ռեսուրսները
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Չարգացնել գիտելիքներ բնական ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման վերաբերյալ: • Չարգացնել գիտելքներ բնական պայմանների վերաբերյալ: • Չարգացնել մտածողություն բնական պաշարների խնայողական օգտագործման վերաբերյալ:
Վերջնարդյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • Բացասելի բնական պայմանների ռեսուրսների տարբերություններն առանձնահատկությունները: • Դասակարգել բնական ռեսուրսները ստժագման, ըստ սպառման: • Կատարել ռեսուրսապահովվածության հաշվարկներ: • Քարտեզի վրա ցույց տալ բնական ռեսուրսների հիմնական խմբերի աշխարհագրական տեղաբաշխումը մուրացատրելով րասոցիալ-տնտեսական ազդեցությունները կոնկրետ օրինակով: • Գնահատել աշխարհի հողային ռեսուրսները ստնշանակության: • Ներկայացնել ջրային ռեսուրսների օգտագործման, քանակական և որակական սպառման առանձնահատկությունները տնտեսության տարբեր ճյուղերում: • Գնահատել կենսաբանական ռեսուրսների դերը մարդկության կենսագործունեության համար: • Բնութագրել կրեացիոն ռեսուրսները: • Գնահատել ջրային տրանսպային էներգետիկ ռեսուրսների դերը:
1	12	Բնական պայմաններ և ռեսուրսներ: Բնական ռեսուրսների խմբավորումը:
1	13	Աշխարհի բնական ռեսուրսների տեղաբաշխումը:
		Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք
		Թեմա 5 Համաշխարհային տնտեսություն
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> • Ձևավորել համակարգված գիտելիքներ և վերլուծական հմտություններ համաշխարհային տնտեսության, դրահիմնական ճյուղերի (արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, տրանսպորտ, ծառայությունների ոլորտ) առանձնահատկություններին տեղաբաշխման,

		երկրներին տարածաշրջաններին տեսական մասնագիտացման ու առևտրատնտեսական հարաբերությունները կերպերը:
Վերջնար- դյունքները		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Բնորոշել</i> համաշխարհային տնտեսության ներկայիս վիճակը: • <i>Նկարագրել</i> տնտեսության ոլորտներն ու համաշխարհային տնտեսության ճյուղային կառուցվածքը: • <i>Բացատրել</i> ռաշխատանքի միջազգային բաժանման տեղ ու դերը համաշխարհային տնտեսության մեջ: • <i>Բացատրել</i> միջազգային տնտեսական մասնագիտացումը <i>հաշվարկել</i> երկրների արտադրական մասնագիտացման ցուցանիշները: • <i>Բնորոշել</i> ռաշխարհի արդյունաբերության ճյուղային կառուցվածքը <i>և բացատրել</i> դրանց տարածական տեղաբաշխումը: • <i>Համեմատել</i> գիտատար, նյութատար, աշխատատար, էներգատար և ջրատար արտադրություններին տեսական ներապահական կանաչությունները: • <i>Հասկանալ</i> համաշխարհային տնտեսության կառուցվածքում գյուղատնտեսության արդիաները, դերն ու նշանակությունը, ինտենսիվացման ուղղությունները: • <i>Բացատրել</i> գյուղատնտեսության ճյուղերի զարգացմանն տեղաբաշխման օրինաչափություններն ու քննադատան ձևա հատկությունները: • <i>Ընդգայել</i> քանակական տեսությունների ազդեցությունը աշխարհային կայուն զարգացման և սոցիալական արդիությանը համաշխարհային տնտեսության զարգացման արդյունքում: <i>Ներկայացնել</i> տրանսպորտի տեսակներն ու կապի արդի միջոցները, միջազգային մոմային նցամաքային գլխավոր տրանսպորտային ուղիները: • <i>Գնահատել</i> տրանսպորտի կապի դերը հասարակական կյանքի տարածքային կազմակերպման գործում: • <i>Համեմատել</i> համաշխարհային տրանսպորտի իմնական տեսակների ցուցանիշներն ու տեղաբաշխման առանձնահատկությունները:
1	14	Ազգային տնտեսություն
1	15	Տնտեսության տեղաբաշխումը. Աշխատանքի աշխարհագրական բաժանումը
1	16	Համաշխարհային տնտեսություն
1	17	Արդյունաբերության բնյհանուր բնութագիրը և տեղաբաշխումը:
1	18	Վառելիքի էներգետիկ արդյունաբերություն:
1	19	Մետաղաձուլություն և մեքենաշինություն:
1	20	Արդյունաբերության այլ ճյուղեր (Քիմիական, թեթև, սննդի)
		Գործնական աշխատանք
1	21	Գյուղատնտեսություն
1	22	Բուսաբուծություն
1	23	Անասնապահություն
1	24	Ձկնորսություն և ձկնաբուծություն, անտառային տնտեսություն և որսորդություն
		Թեմատիկ աշխատանք
1	25	Տրանսպորտ և կապ
1	26	Տրանսպորտային միջազգային գլխավոր ուղիները

1	27	Տնտեսության սպասարկման ոլորտի ճյուղեր Թեմա 6 Միջազգային տնտեսական համագործակցություն
Նպատակը		<ul style="list-style-type: none"> Գաղափար կազմել միջպետական հարաբերություններին, դրանց տեսակներին: Գաղափար կազմել միջազգային կազմակերպություններին: Գաղափար կազմել, թե ինչպիսին է ՀՀ – ի տեղն աշխարհում:
Վերջնար- յունքները		<ul style="list-style-type: none"> Բնորոշել միջազգային տնտեսական հարաբերությունները ու տեսակները: Ցույց տալ ՀՀ տեղը միջազգային հարաբերություններում: Գնահատել միջազգային տրանսպորտային նուղիների, ծովային ջրանցքների և երկաթուղիների կատարողությունը համաաշխարհային բեռնափոխադրումների գործընթացում: Քարտեզի վրա ցույց տալ տրանսպորտային կարևոր գույն ուղիներն ու հանգույցները: Հաշվարկել բեռնատեսակի տրանսպորտի ուղիների ցանցի խտությունը, բեռնաշրջանառությունն ու ուղևորաշրջանառությունը: Նկարագրել սպասարկման ոլորտի ճյուղային կառուցվածքը, գնահատել սպասարկման ոլորտի դերը հասարակության կյանքում: Վերլուծել ոլորտի տարբերությունները զարգացման տարբերակարգ կունեցող երկրներում, վերհանել կապը նյութական արտադրության հետ: Ինտրոշերտուրի գնադրահամաաշխարհային կարագիրը, գնահատել տուրիզմի նշանակությունը: Քննարկել միջազգային տնտեսական հարաբերությունների իմաստական ձևերը: Համակարգել արտաքին առևտրի իմաստական ուղղությունները:
1	28	Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ
1	29	Հայաստանի Հանրապետությունը աշխարհում
1	30	Կիսամյակային ամփոփիչ աշխատանք

Քննարկվել է Մեթոդ. Մասնագրման Կրթում
 Կենդանացվում է հասցեագրման:
 Մեթոդ. Մասն. Կրթ. Գրքեր Կ. Սեդրազյան
 29.08.2022թ.